

BA YICDU NYIC-BA COKPINY, BA WAAR, BA COOL

Na non apëeny ca ɣoc, ke yin non yic ba dhil njöth cë man nadë ke tö ke ye kë pieth ku lui apieth.

Në athöör de löön ke koc ye yööc në Australia, na ca kädë ɣoc thuuk ku ye tijn ke non tē rac në yen keka lëu ba dhuök nom ciën tē ɣoc yin yen thin ku ba tajiir ee ɣoc yin yen tē non ye lo thiic bë kë cë riak lo dhil në luci.

Kuke jäl tö cë akeer de kë cë riäk, tē ee yööc yin thin aye kor bë kedë dhil loi ka bë waar ka bë yi dhuök wëuku në nyinic. Kuke rot loi ëë tē non yen ajuer ee cïn lo thin ku ciï lo nhia cë tē kor yin ye thin.

Ye yithkë aye kek cöl konthiöma gërantiith (consumer guarantees) kuka ye ka ye lui në këriëc ëbën ye ka ɣoc kek ka tē cïn juur thin ka piac kek lony, ka cë kan luci, tö yön de tööu kanë yitanetic.

Në wëtic, keka ye löön ke konthiöma gërantiith (consumer guarantees) luel cë man nadë keka ye kek ɣoc në Australia aye kek kor bik ya locar, ku yekë tö tē logok benë kek kë korë ya yök ke thön këne athöör ee cë göör.

Yaan yenë ke lui në ka cë riäk ku ka yenë ke lui në kek aye kek kor bik dhil ya yöör në thaa cë rot det, ku koc ye kënj bei kenë akutniim ke ciirkai ye kënj loi aye kek kor bik dhil ya non ajuer de gël de kë bë riäk tē cenë ye ɣoc.

Kë riëc ye luöi raandë akor bë dhil ya loi në adöt ku piön locar, ku bë dhil thöl në kam yenë korë yen ben thök tē cenë kam benë juir ku cë gam agot londe wën theer.

Na ye ajuer de ka ɣɔcɛ kek wuɔc kenɛ lɔɔŋ ke kɔnɥiɔma gɛrantiiɥ (consumer guarantees), ke dhɔl piɥth lɛu benɛ ye luk e jɔl tɔ nɛ akeer de kɛ cɛ rɔt wuɔc. Na dɪt ke cɛ rɔt wuɔc nɛ ye kamɛ, ke yɪn ye yɔk ba lɔc nɛ kam de bɛ wɛuku dhuɔk yɪn ka bɛ kɛ ca ɣɔc waar (ka bɛ yɪ cuɔt tɛ yen ke cɪn ŋɛi lɔ thɪn ku yɪn cɛ wɛu cuatpiny).

Ke dɪt de ka ye rɔth wuɔc nɛ apɛny cɛ ɣɔc ee:

- na nɔŋ kɛ cɛ riɔk keka lɛu bɛ ran gɛl bɛ ciɛ ɣɔc tɛ cenɛ ran ɣɔc ye nyic. Cɛ man, na cɛ adɪn de makɛna yenɛ alɔth waak kɔu dhuɔŋ nɛ kam de pɛi ke diɔk ekɛ piacɛ ye ɣɔc
 - na cii piɥth- na nɔŋ bathɔniya de karaba tɛ riɔk nɛ abilɛde kɔu
- na wuac kɛ ca ɣɔc kɛnɛ kɛ gɔɔr nɛ athɔɔr de nyooth yic – cɛ man na yɪn cɛ panila malak ɣɔc nɛ yitanɛtic, ku le yɪn tuɔc panila ɣeer
 - na cii kɛ eecɛ luel ye loi cɛ luel de ran ee ɣɔc yen ka cɛ cɪn ye thiɛc thɪn – cɛ man na ca dhiɔny de thɛl de kɛŋ ɣɔc kenɛ cii raan de thuuk luel ye ka lɛu bɛ Kiloɪ ke 80kg jɔt ku bii ku dhuɔŋ ke jɔt kiloɪ 50kg.

Yɪn lɛu ba thiic bɛ yɪ cuɔt tɛ yɪn ye tiŋ ke nɔŋ kɛ cɛ rɔt waar nɛ kɛ ca ɣɔc nɛ biɔn de ciiɪn de wɛu ɛɛ kek ca kek gam, kanɛ kɛ cɛ riɔk, ka rɛɛc cɛ rɔt lɔ loi kenɛ gɔl rɔt nɛ biɔn de apɛny ca ɣɔc.

Na ye rɔt tiŋ ke ye riɔndɪt arɛɛtic ke ciirka ka raan ee ɣɔc yɪn kɛdɛ alɛu bɛ ye nom tak ye bɛ loi, bɛ waar ka bɛ yɪ yiɛn wɛuku cɪn ke apɛc ɣɔc ka bɛ kɛ cɛ rɔt wuɔc cɔkpiny nɛ biɔn de ajuer cɪn juur.

Ɛɛya, na ca apɛny ca ɣɔc kuɔi lɔ luɔi ka ba riɔk, kanɛ kɛn nyɛi juir yenɔ bɛ loi nɛ yen – Ka ca yɪnom guɔ ŋɛi waar- ka ka cɛn lɔɔŋ ye yɪn gɔm yic bɪn ye dhuk.

Agut na cɔk raan de thuuk yɪn lɛk ŋɔ, acɛ lɛu bɪk yɪ pɛn ka bɪk lɔŋ de lɔɔŋ ke kɔnɥiɔma gɛrantiiɥ (consumer guarantees) kan ya jɔɔi.

Ee tō ke ye dhuŋ de lōŋ kōu tē ye raan ɣɔɔc kēŋ yī yōk ye ba wēu cvuatpiny agut tē yen kē nōŋ yīn yic nē lōōŋ ke kōn thiōma gērantiīth (consumer guarantees) yic, ka bē yīth dhuom nē luethic ku gam ce man adē ke ye yicdu ku ciīn kē yīn ya ēētēn.

Nyoothde acīt man de kē ye jam ye “Acēn dhuk ciēn de wēu (no refunds)”. Thuuk ye yen nyuoth cē man adē ke ka cēn wēu lēu bē kek *dhuōk ciēn tē cenē kēdē ɣɔc* kanē *kam de niīn ke 30*, ee yen nyuoth cē man nadē ke yīn cē lēu ba wēu bɛr dac dhuōk ciēn tē nōŋ yen kē cē riāk – agut na cōk nōŋ kedīt cē riāk ka kē rɛɛc cē rōt loi. Yekenē ace yen ye luēlde.

Nēya, na nōŋ kē cā ɣōōi rōt ka ca ɣaac pandu ke yīn ye nōŋ gēl de ciirka ee loi yen. Akutniim juic ke tajiir aye ajuer de gēl de apēny ca ɣɔc cuor nē kam baric.

Ee tōŋ de ka thiekic ba dhil ya nyic cē man nadē ke gēl de ciirka yen apēny cōk ɣɔɔc gēl ace lōōŋ ke kōn thiōma gērantiīth (consumer guarantees) ye gēlwei. Nē luēldē, yīn lēu ba nōŋ yic benē ye loi, bē waar ka bē wēuku cool.

Na nōŋ kē nuan yīn nē biān de kē ɣɔc ka tē ciīn wēu cuatpiny ku ciī piou mīit nē lode ke ka kōr ba kan ya jam tueŋ wenē ye kōckē. Na ciī rɛɛc bī yī piŋ ku ciī yic kony, ke yīn yuōpē maktap yen ye kōc ye ɣōōc gēl nē baai baŋ yenē ceŋ ka ACCC.

Ago yōk nē lēk kuōtic nē ye ajuerē kē yin lor nē wɛbthayitda yic nē www.australia.gov.au/consumerrights¹.

¹ Ye wɛbthayitē abē ɣol nē luoi nē pɛi de rou ke ye niīn 5 dhic nē ruun de 2012